

РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МАЛИХ КУРОРТІВ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ: ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ

RECREATIONAL AND TOURIST POTENTIAL OF SMALL RESORTS IN THE LVIV OBLAST DURING MARTIAL LAW: FEATURES OF USE AND PROSPECTS

Періг Тетяна Василівна

старший викладач,

Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій
імені С. З. Гжицького

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2333-6183>

Кушнір Леся Павлівна

кандидат економічних наук, доцент,

Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій
імені С.З. Гжицького

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8456-4935>

Терлецька Оксана Василівна

кандидат географічних наук, доцент кафедри,

Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій
імені С.З. Гжицького

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3795-8653>

Perih Tetiana, Kushnir Lesya, Terletska Oksana

Lviv National Stepan Gzhytsky University
of Veterinary Medicine and Biotechnology

У статті проаналізовано особливості використання рекреаційно-туристичного потенціалу малих курортів Львівської області в період військового стану, а також можливості та перспективи їхнього розвитку як туристичних центрів. Для аналізу обрано шість селищ і сіл регіону: Брюховичі, Великий Любін, Модричі, Немирів, Розлуч, Шкло. Здійснено загальний огляд малих курортних поселень Львівської області, з акцентом на їх розташуванні в системі розселення; проаналізовано і порівняно бальнеологічні ресурси, інші складники рекреаційно-туристичного потенціалу малих курортів, а також їхню відпочинкову інфраструктуру; досліджено вплив воєнного стану, запровадженого внаслідок російської агресії; охарактеризовано вплив реформи адміністративного територіального устрою України на майбутній розвиток малих курортів регіону. Для кожного з малих курортів встановлено перспективні сценарії розвитку як туристичних центрів з огляду на особливості розташування, фінансові можливості територіальних громад, а також наявний рекреаційно-туристичний потенціал та інфраструктуру.

Ключові слова: малий курорт, рекреаційно-туристичний потенціал, бальнеологічні ресурси, Україна, Львівська область, воєнний стан.

The article analyzes the features of using the recreational and tourist potential of small resorts in the Lviv region during martial law, as well as the opportunities and prospects for their development as tourist centers. Six villages and settlements in the region were selected for analysis: Bryukhovychi, Velykyi Lyubin, Modrychi, Nemyriv, Rozluch, and Shklo. A general overview of the small resort settlements of the Lviv region was carried out, with an emphasis on their location in the settlement system; balneological resources, other components of the recreational and tourist

potential of small resorts, as well as their recreational infrastructure, were analyzed and compared; the impact of martial law, introduced as a result of Russian aggression, was studied; the impact of the administrative-territorial reform of Ukraine on the future development of small resorts in the region was characterized. For each of the small resorts, prospective development scenarios as tourist centers were established, taking into account the specifics of their location, the financial capabilities of territorial communities, as well as the existing recreational and tourist potential and infrastructure. For the settlement of Bryukhovychi, located in the suburban zone of Lviv, the optimal development would be as a full-fledged recreational and health center for Lviv residents, that is, to restore the function it previously performed. Velykyi Lyubin should develop the recreational and tourist specialization of the entire Velykolubinsky community, not just the settlement, based not only on the resources of the balneological resort but also on the numerous natural and historical-cultural monuments of all the settlements that are part of it. Nemyriv needs expansion and reconstruction of the material and technical base while maintaining its profile. The future of Rozluch is to develop based on attracting private investments, reviving the former pre-war glory of the resort, not only as a balneological but also as a ski resort. Modrychi should develop as a satellite resort of Truskavets. The development of the small resort of Shklo depends on the decisions of the central authorities regarding the subordination of the sanatorium located there.

Keywords: small resort, recreational and tourist potential, balneological resources, Ukraine, Lviv region, martial law.

Постановка проблеми. Львівська область відноситься до регіонів держави, де виявлено найбільше бальнеологічних ресурсів, на основі використання яких розвиваються т. зв. “курортні міста”. В Україні та поза її межами добре відомими є Трускавець і Моршин, великі курорти, які мають можливість щороку приймати десятки тисяч осіб на лікування й оздоровлення. Однак, в області є також чимало малих поселень з курортними функціями, розвиток яких має численні проблеми. З початку 2020 р. ці проблеми були спричинені головно пандемією COVID-19, а в останні роки – широкомасштабною російською агресією, – фактором загальноукраїнського, європейського й світового рівня, – наслідком якої стало уведення воєнного стану в державі.

Однак, і без пандемії та воєнного стану, функціонування малих курортів у різних країнах має низку специфічних проблем, які можуть суттєво ускладнювати їхній розвиток. Як правило, малі курорти мають обмежений бюджет для реклами, модернізації інфраструктури та покращення послуг. Багато малих курортів мають старі готелі, лікувальні заклади і інші споруди, які потребують ремонту і модернізації. Малі курорти можуть мати обмежені медичні або рекреаційні послуги, порівняно з більшими конкурентами. Деякі малі курорти можуть бути віддаленими або важкодоступними, що ускладнює прибуття для відвідувачів. Вони часто змушені конкурувати з великими, більш відомими курортами, які мають більші ресурси для просування і покращення послуг. Більшість малих курортів залежать від сезонного попиту, що може створювати фінансові труднощі в низький сезон. Малі курорти іноді мають обмежені ресурси

для вирішення екологічних проблем, таких як утилізація відходів чи енергоефективність.

Формулювання цілей статті. Метою цієї статті є аналіз сучасного стану та проблем малих курортів Львівської області, зокрема використання їхнього рекреаційно-туристичного потенціалу в період воєнного стану, а також можливості та перспективи їхнього розвитку як туристичних центрів. Для розкриття мети поставлено такі завдання:

- здійснити загальний огляд малих курортних поселень Львівської області, з акцентом на їх розташуванні в системі розселення;
- проаналізувати і порівняти бальнеологічні ресурси, інші складники рекреаційно-туристичного потенціалу малих курортів, а також їхню інфраструктуру;
- виявити вплив воєнного стану, запровадженого внаслідок російської агресії, на використання рекреаційно-туристичного потенціалу малих курортів;
- зазначити вплив реформи адміністративного територіального устрою України на майбутній розвиток малих курортів регіону;
- встановити можливості та перспективи їхнього розвитку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Малим курортним селищам і селам Львівської області в останні роки присвячено доволі багато літератури. Напрямок досліджень також є чимало. Зокрема, бальнеологічні ресурси малих курортів Львівської області дослідив М. Головатий [4]. Питання архітектури і містобудування, просторового розвитку і планування досліджували Н. Гаращак [2–3], Т. Мазур і Є. Король [7–8]. Сучасний стан та перспективи розвитку курортного селища Великий Любін досліджували Р. Лозинський і

М. Рондяк [6], Н. Ганич, О. Гаталяк і В. Стецький [1]. Курорти Немирів і Шкло, як частину рекреаційно-туристичного потенціалу потенціалу Яворіщини проаналізували М. Філь і Т. Коропецька [12], Н. Паньків, З. Ільчишин [10]. Монографію про Великий Любінь опублікував З. Ціцюра [13], про Немирів – В. Комар [5]. Однак усі ці публікації стосуються періоду до початку російської агресії, а більшість й до початку пандемії COVID-19. Найсучасніших досліджень, які б стосувалися порівняння особливостей використання рекреаційно-туристичного потенціалу і перспектив розвитку малих курортів Львівської області в контексті російської агресії та введення воєнного стану немає.

Виклад основного матеріалу дослідження. У Львівській області усього є близько 20 поселень, які мають бальнеологічні ресурси і виконують, або можуть виконувати функції, пов'язані з курортним відпочинком. Для аналізу в статті обрано шість селищ і сіл Львівської області: Брюховичі, Великий Любінь, Модричі, Немирів, Розлуч, Шкло. Усі вони відповідають таким критеріям:

- є діючими бальнеологічними і кліматичними курортами;
- кількість населення у них не перевищує 10 тис. жителів;
- невелика кількість санаторно-курортних закладів (до п'яти);
- відносно невелика щорічна кількість рекреантів (до 10 тис.)

У перелік поселень для дослідження не ввійшли м. Трускавець – один з провідних в Україні й Європі бальнеологічних курортів, а також м. Моршин і селище Східниця, які також є відомими, з добре розвинутою відпочинковою інфраструктурою поселеннями. Не включено деякі поселення, які відомі переду-

сім як гірськолижні гірські курорти (наприклад, Славське), а не бальнеологічні та кліматичні.

Загальний огляд. Майже усі обрані для аналізу поселення мають зручне для прибуття туристів розташування. Великий Любінь, Шкло, Брюховичі розташовані на незначній відстані від обласного центру – Львова, до години їзди автомобілем (табл. 1). Модричі хоча й більш віддалені від обласного центру, однак вони розташовані в зоні впливу Дрогобицько-Бориславської міської агломерації із сумарним населенням близько 200 тис. осіб, крім цього, поселення фактично є курорт-супутником Трускавця. Відносно менш зручним є розташування селища Немирів, однак його перевагою (так само як і селища Шкло) є близькість кордону з Польщею. Найменш зручним є географічне положення Розлуча – у гірській місцевості, на значній віддалі від обласного центру, однак з наявністю зв'язку залізницею.

Рекреаційні ресурси й інфраструктура. Особливістю усіх малих курортних осередків Львівської області є загальний високий рекреаційно-туристичний потенціал. Усі вони розміщені в мальовничих горбогірних, передгірських чи гірських місцевостях – відповідно наявні ландшафтні, лісові, водні ресурси тощо. Наприклад, Брюховичі, Немирів і Шкло розташовані на території горбистого, вкритого лісами “Розточчя”. Територією селища Великий Любінь протікає річка Верещиця, яка є лівою притокою Дністра. В межах селища нараховується десятки ставків різної величини. Розлуч знаходиться у гірській місцевості, що дає можливість розвивати його не лише як бальнеологічний, але і як гірськолижний курорт. Значними є також історико-культурні ресурси малих курортних осередків Львівської області. Адже всі вони розташовані

Таблиця 1

**Малі курортні поселення Львівської області:
адміністративний статус, населення, розташування**

Поселення	Приналежність	Тип	Жителі, осіб *	Відстань до Львова, км
Брюховичі	Львівська міська громад	селище	6559	10
Великий Любінь	Великолюбінська селищна громада	селище	4528	28
Модричі	Трускавецька міська громад	село	1230	81
Немирів	Яворівська міська громада	селище	1953	77
Розлуч	Турківська міська громада	село	1251	113
Шкло	Новояворівська міська громада	селище	5951	54

Джерело: складено авторами

* станом на 01.01.2022 р.

на території давнього заселення, з давньою історією, багатою культурою, традиціями.

Малі курортні селища і села Львівської області володіють різноманітними бальнеологічними ресурсами різних типів, це й аналоги відомих в Україні та у Європі мінеральних вод (“Нафтуся”, “Моршинська”, “Друскінінкайська”, “Мацеста”), а також оригінальні типи (“Немирівський”) (табл. 2). За обчисленнями М. Головатого наявних запасів мінеральних вод вистачить для оздоровлення додатково 180 тис. осіб у рік у Великому Любіні, до 23 тис. – у Немирові, до 58 тис. – у Шклі [4].

Найбільші санаторно-курортні заклади в малих курортних селищах і селах Львівської області – це здебільшого побудовані ще в період існування СРСР санаторії. Останнім часом у деяких малих курортах йшло активне будівництво приватних готелів і оздоровниць. Санаторно-курортна інфраструктура Немирова і Шкла побудована до 1991 р., потребує ремонту, модернізації. На жаль, деякі поселення втратили значну частину своєї відпочинкової інфраструктури. Передусім це стосується селища Брюховичі поблизу Львова. У с. Розлуч у період Другої світової війни було втрачено численну інфраструктуру польського періоду, вона відновлюється

завдяки приватним інвестиціям лише у період незалежності.

Вплив воєнного стану. Для санаторно-курортних закладів малих курортів Львівської області загальним наслідком перших місяців широкомасштабної російської агресії та запровадження внаслідок неї воєнного стану стало майже повне припинення потоку туристів. Лише з літа 2022 р. вони почали поступово відновлювати прийом осіб на лікування та оздоровлення.

Санаторно-курортні заклади Львівської області, в тому числі у малих курортних селах і селищах, вагомо посприяли у розміщенні людей, які втікали від війни, зокрема внутрішньо переміщених осіб (ВПО), яких у перші місяці агресії на території області в окремі дні перебувало до 600 тис. осіб [14]. Зокрема, у Брюховичах з початком російської агресії головним осередком розміщення ВПО став “Дім паломника” святого Якова Степи, там мешкало до 300 осіб. Чимало ВПО поселилося у приватних осіб. У Великому Любіні понад 30 сімей розмістили у приміщенні місцевої школи, а 125 осіб – у санаторії, який є у власності “Укрпрофоздоровниці”. Згодом їх було переміщено у інші місця. У санаторії “Шкло” у 2023 р. жило близько 70 внутрішньо

Таблиця 2

**Бальнеологічні ресурси та інфраструктура малих курортних поселень
Львівської області**

Селище, село	Бальнеологічні ресурси	Санаторії, інші заклади розміщення, інша інфраструктура
Брюховичі	мінеральні термальні води (законсервовані свердловини)	реколекційно-відпочинковий центр “Світлиця”, дитячий оздоровчий табір “Супутник”, близько десятка готелів, приватні садиби
Великий Любін	лікувальні сірководневі води типу “Мацеста” й торфові пелоїди (грязі) для зовнішнього використання	санаторій “Великий Любін”, Державна реабілітаційна установа “Центр комплексної реабілітації для осіб з інвалідністю “Галичина”
Модричі	мінеральні води типу “Нафтуся”, “Моршинська”, а також бромна (типу “Друскінінкайська”).	санаторій “Карпатські зорі”, санаторій “Джерельний”, санаторій “Нафтуся Прикарпаття”, реабілітаційне центр, приватні готелі, садиби
Немирів	сірководнева вода, виділена у спеціальний тип, – “Немирівський”, мінеральна вода “Анна” “Миргородського” типу	“Санаторій “Прикордонник-Немирів”, відділення відновного лікування Яворівської центральної районної лікарні
Розлуч	вода типу “Нафтуся”, содова вода, залізіста вода	готельно-відпочинковий профіль, гірськолижний витяг
Шкло	мінеральна питна вода типу “Нафтуся” (“Нафтуся-Шкло”), лікувальна сірководнева вода,	Санаторій “Шкло”, приватні готелі і мотелі, садиби

Джерело: складено авторами на основі [4–6; 11; 13]

переміщених осіб. ВПО на тимчасове поселення приймали також державні санаторії у Шкло і Модричах. У Розлучі ВПО оселялися здебільшого у приватних осіб.

На розвиток санаторіїв у Немирові й Шкло в період воєнного стану, посприяла іноземна гуманітарна допомога, а також кошти виділені з місцевих бюджетів. Унаслідок цього, Санаторій “Прикордонник-Немирів” може додатково прийняти ще близько 80 відвідувачів, крім близько 60 осіб, які були раніше. У санаторії “Шкло” наприкінці минулого року за кошти місцевих бюджетів Новояворівської та Яворівської громад, а також завдяки допомозі від “Готельного холдингу Польщі” вдалося відновити один з корпусів для проживання ВПО.

Санаторій у Великому Любліні відновив функціонування як лікувально-оздоровчий заклад, надає платні послуги, а також у ньому на лікуванні, оздоровленні та реабілітації перебувають воїни ЗСУ.

Вирішення проблеми розвитку санаторію у Шкло на сучасному етапі гальмує питання його підпорядкування. “Санаторно-курортний лікувальний центр “Шкло” перебуває на балансі Державної судової адміністрації України, однак було прийняте рішення про його передачу до Фонду державного майна України з метою подальшої приватизації. Рада суддів України, в серпні 2023 р. прийняла рішення припинити процес передачі. Однак керівництво Фонду державного майна України притримується думки, що санаторій має усе таки змінити підпорядкування, адже управління непрофільними активами є одним з найбільш актуальних проблемних питань, водночас – це внутрішній резерв для наповнення бюджету.

Серед головних проблем використання рекреаційно-туристичного потенціалу Брюхович – це хаотична забудова селища. Через привабливість селища як рекреаційної місцевості поблизу Львова, у ньому в останні роки з’явилося десятки новобудов (приватна малоповерхова забудова, котеджів, багатоповерхові житлові будинки) з порушенням містобудівних вимог.

Вплив реформи адміністративного територіального устрою. Реформа адміністративного територіального устрою в Україні в основному завершилася у 2020 р., внаслідок неї суттєво змінилися межі адміністративних районів, а також створено на заміну сільським, селищним і міським радам нові одиниці – територіальні громади. Ця реформа суттєво також перерозподілила повноваження на різ-

них рівнях. Внаслідок цієї реформи зріс адміністративний статус одного мало курортного селища, Великого Любіня, – він став центром селищної громади. П’ять інших малих курортів ввійшли до складу міських громад. Розвиток с. Модричі внаслідок реформи, на наш погляд, має усі підстави для покращення, адже село стало частиною Трускавецької громади, у складі якої село може розвиватися як невід’ємна складова одного з найбільших в Україні курортних кластерів. З погляду адміністративно-територіального устрою значні перспективи для розвитку має Великий Любінь, який є центром окремої територіальної громади. Інші населені пункти, хоча й не стали центрами окремих громад, однак входять до складу перспективних міських громад області. На це вказують, зокрема, показники їхніх бюджетів, на підставі яких можна стверджувати про рівень платоспроможності громад, можливості залучення бюджетних коштів у санаторно-курортний розвиток і загалом використання рекреаційно-туристичного потенціалу поселень громади (табл. 3).

За рівнем дотаційності бюджетів (частка базової/реверсної/додаткової дотації у доходах загального фонду (без трансфертів)) найкращою є ситуація у громадах, до складу яких входять Шкло (Новояворівська), Немирів (Яворівська), Брюховичі (Львівська), ці громади узагалі не є дотаційними. Найгірша ситуація у Розлучі (Турківська громада) та Великому Любліні (Великолюбінська), де дотація становить близько третини усього бюджету. За узагальненим рейтингом територіальних громад Львівської області за I квартал 2024 р. за основними бюджетними показниками найвище місце серед громад, які аналізуємо, посідає Львівська громада до складу якої входять Брюховичі (3 місце серед 78 громад області), найнижче – Турківська, до складу якої входить Розлуч (63 місце).

Перспективи розвитку. З огляду на розташування, можливості територіальних громад, а також наявний рекреаційний потенціал та інфраструктури майбутній розвиток малих курортних селищ і сіл Львівської області, скоріш усього, йтиме за різними сценаріями.

Брюховичі – мали б розвиватися передусім як повноцінний рекреаційно-оздоровчий осередок для львів’ян різного віку, тобто потрібно відновити функцію, яку селище виконувало і раніше, коли у ньому було десятки оздоровчих і відпочинкових закладів. Доцільно також використовувати нові ресурси, зокрема, мінеральні термальні води. Керівництву тери-

Таблиця 3

**Місцеві бюджети громад, до складу яких входять малі курортні поселення
Львівської області**

Селище, село	Громада	1	2	3	4	5
Брюховичі	Львівська	6 825.22	-10.08	3 938.25	2 775.39	3
Великий Любінь	Великолюбінська	2 076.22	32.93	1 151.23	2 152.02	45
Модричі	Трускавецька	2 862.32	10.70	1 703.97	1 497.83	21
Немирів	Яворівська	14 398.64	-29.26	1 642.8	2 191.34	24
Розлуч	Турківська	1 579.88	33.12	978.15	2 214.64	63
Шкло	Новояворівська	7 748.79	-30.98	1 669.88	2 189.07	19-20

Пояснення до таблиці: 1 – видатки розвитку на одного мешканця, грн/особу, 2023 р.; 2 – рівень дотаційності бюджетів, %2023 р.; 3 – власні доходи громад, грн/особу, перший квартал 2024 р.; 4 – поточні видатки на 1 особу у громадах, грн на 1 особу, перший квартал 2024 р.; 5 – узагальнений рейтинг громади, перший квартал 2024 р.

торіальної громади потрібно не допустити хаотичної забудови селища житловими комплексами. Великий Любінь має орієнтуватися на рекреаційно-туристичний розвиток усієї громади, на основі не лише ресурсів бальнеологічного курорту, але й численних природних та історико-культурних пам'яток усіх поселень, що входять до її складу. Великий Любінь має розвивати рекреаційно-туристичну спеціалізацію усієї Великолюбінської громади, а не лише селища, на основі не тільки ресурсів бальнеологічного курорту, але й численних природних та історико-культурних пам'яток усіх поселень, що входять до її складу. Немирів потребує розширення і реконструкції матеріально-технічної із збереженням профілю. Майбутнє Розлуча – це розвиток на основі залучення приватних інвестицій, відродження колишньої довоєнної слави курорту, не лише як бальнеологічного, а які й гірськолижного. Модричі – це розвиток як курорту-супутника Трускавця. Неясною залишається доля селища Шкло, вона залежить від рішень центральної влади, щодо підпорядкування, тоді лише можна буде говорити про майбутні перспективи.

Висновки. Малі курортні селища і села Львівської області володіють значним рекреаційно-туристичним потенціалом, в основі якого є бальнеологічні ресурси різного типу, а також численні природні та історико-культурні об'єкти. Більшість санаторно-курортних закладів у малих курортах області у перші місяці широкомасштабної російської агресії майже повністю припинили профільну діяльність, однак уже з літа 2022 р. вони почали поступово відновлювати прийом осіб на лікування та оздоровлення. Вони також стали базою для розміщення сотень внутрішньо переміщених осіб. З огляду на розташування, можливості територіальних громад, а також наявний рекреаційний потенціал та інфраструктуру майбутній розвиток малих курортних селищ і сіл Львівської області, скоріш усього, йтиме за різними сценаріями. Значним буде вплив адміністративно територіальної реформи, внаслідок якої у 2020 р. суттєво змінився статус більшості малих курортних селищ і сіл. Перспективи розвитку цього дослідження пов'язані з конкретизацією зазначеної у статті проблематики на прикладі кожного з малих курортів Львівської області.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Ганич Н. М., Гаталяк О. М., Стецький В. В. Становлення курорту Любінь Великий на ринку оздоровчо-рекреаційних послуг. *Наукові записки Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка. Географічні науки : науковий журнал*. 2021. Т. 2, вип. 2. С. 143–149. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.4782637>.
2. Гаращак Н. Архітектурно-культурні особливості бальнеологічного курорту Немирів: історичний аспект. *Містобудування та територіальне планування*. 2022. № 81. С. 93–107. DOI: <https://doi.org/10.32347/2076-815x.2022.81.93-107>.
3. Гаращак Н. Бальнеологічний курорт Великого Любіня в історично-архітектурному й рекреаційному середовищі приміської зони Львова. *Містобудування та територіальне планування*. 2021. № 78. С. 115–129. DOI: <https://doi.org/10.32347/2076-815x.2021.78.115-129>

4. Головатий М. Бальнеологічні ресурси малих курортів Львівської області. *Вісник Львівського університету. Серія географічна*. 2019. Вип. 53. С. 104–112.
5. Комар В. *Лікувальні фактори курорту “Немирів”*. Львів : “Тріада плюс”, 2014. 160 с.
6. Лозинський Р. М., Рондяк М. І. Перспективи туристичного розвитку курортного селища Великий Любін Львівської області. *Стратегія розвитку туризму в XXI столітті у контексті сталого розвитку*. Львів: ЛІЕТ, 2016. С. 270–279.
7. Мазур Т. М. Напрямки розвитку курортних містечок в зоні впливу великого міста (на прикладі смт Великий Любін Львівської області). *Містобудування та територіальне планування*. 2020. Вип. 75. С. 233–248.
8. Мазур Т. М., Король Є. І. Проблеми містобудівного розвитку міст курортів Львівщини. *Вісник Національного університету “Львівська політехніка”. Серія: Архітектура*. 2017. № 878. С. 100–107.
9. Місцеві бюджети. Львівщина Люди, дії. Портал місцевої статистики Львівщини. URL: <https://stat.loda.gov.ua/rating/category/mistsevi-byudzhety/> (дата звернення: 04.07.2024).
10. Паньків Н., Ільчишин О. Туристична привабливість Яворівського району Львівської області України. *Grail of Science*. 2023. Вип. 23. С. 493–497. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.23.12.2022.87>
11. Періг Т. В., Кушнір Л. П., Терлецька О. В. Туристичний розвиток курортного селища Брюховичі поблизу Львова. Професор Ольга Заставецька - вчена, педагог, організатор географічної науки (до 70-ої річниці від дня народження вченої). Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2023. С. 272–275.
12. Філь М. І., Коропецька Т. О. Регіональні аспекти розвитку туристично-рекреаційного комплексу на Яворівщині. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Економіка*. 2016. Вип. 1(2). С. 59–62.
13. Ціцюра З. Санаторій «Любін Великий» – від минулого до сьогодення. Львів : “Тріада плюс”, 2013. 156 с.
14. Lozynskyy, R., Pantyley, V., Zubyk, A. & Smaliychuk, H. (2023). The effects of internal displacement on the host border regions (case study of the Lviv Region of Ukraine). *Europa XXI* 45, 4. URL: <https://europa21.igipz.pan.pl/article/item/13806.html>

REFERENCES:

1. Hanych, N. M., Hataliak O. M. & Stetskyi V. V. (2021). Stanovlennia kurortu Liubin Velykyi na rynku ozdorocho-rekreatsiinykh posluh [Development of Lyubin Velykiy resort in the market of health and recreation services]. *Naukovi zapysky Sumskoho derzhavnogo pedahohichnogo universytetu imeni A. S. Makarenka. Heohrafichni nauky : naukovyi zhurnal. – Scientific notes of A. S. Makarenko Sumy State Pedagogical University. Geographical sciences: scientific journal*, t. 2, vol. 2, pp. 143–149. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.4782637.9>. [in Ukrainian]
2. Harashchak, N. (2022). Arkhitekturno-kulturni osoblyvosti balneolohichnogo kurortu Nemyriv: istorychnyi aspekt [Architectural and cultural features of the Nemyriv balneological resort: historical aspect] . *Mistobuduvannia ta terytorialne planuvannia – Urban planning and territorial planning*, vol. 81, pp. 93–107. DOI: <https://doi.org/10.32347/2076-815x.2022.81.93-107> [in Ukrainian]
3. Harashchak, N. (2021). Balneolohichni kurort Velykoho Liubinia v istorychno-arkhitekturnomu y rekreatsiynomu seredovyschi prymiskoi zony Lvova [Balneological resort of Velykiy Lyubyn in the historical, architectural and recreational environment of the suburban zone of Lviv]. *Mistobuduvannia ta terytorialne planuvannia – Urban planning and territorial planning*, vol. 78, pp. 115–129. DOI: <https://doi.org/10.32347/2076-815x.2021.78.115-129> [in Ukrainian].
4. Holovaty, M. (2019). Balneolohichni resursy malykh kurortiv Lvivskoi oblasti [Balneological resources of small resorts of Lviv region]. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Seriiia heohrafichna – Bulletin of Lviv University. The series is geographical*, vol. 53, pp. 104–112 [in Ukrainian].
5. Komar, V. (2014). *Likuvalni faktory kurortu “Nemyriv”* [Healing factors of the Nemyriv resort]. Lviv: Triada plus, 160 p. [in Ukrainian]
6. Lozynskyy R. M., & Rondiak M. I. (2016). Perspektyvy turystychnoho rozvytku kurortnoho selyshcha Velykyi Liubin Lvivskoi oblasti [Prospects of tourism development of the Velykiy Lyubyn resort village of Lviv region]. *Stratehiia rozvytku turyzmu v KhKhI stolitti u konteksti staloho rozvytku – Tourism development strategy in the 21st century in the context of sustainable development*. Lviv: LIET, pp. 270–279.
7. Mazur, T. & Korol, Ye. (2020). Napriamky rozvytku kurortnykh mistechok v zoni vplyvu velykoho mista (na prykladi stm. Velykyi Liubin Lvivskoi oblasti) [Directions of development of resort towns in the zone of influence of a large city (on the example of Velykiy Lyubyn river in Lviv region)]. *Mistobuduvannia ta terytorialne planuvannia. – Urban planning and territorial planning*, vol. 75, pp. 233–245 [in Ukrainian].
8. Mazur, T. & Korol I. (2017). Problemy mistobudivnogo rozvytku mist kurortiv Lvivshchyny [Problems of town planning development of resort cities of Lviv Oblast]. *Visnyk Natsionalnogo universytetu “Lvivska politekhnika”*.

Seriia: Arkhitektura – Bulletin of the Lviv Polytechnic National University. Series: Architecture, no. 878, pp. 100–107. [in Ukrainian]

9. Mistsevi biudzhety [Local budgets]. Lvivshchyna Liudy, dii. Portal mistsevoi statystyky Lvivshchyny – Lviv region People, actions. Portal of local statistics of Lviv Oblast. URL: <https://stat.loda.gov.ua/rating/category/mistsevi-byudzhety/> (accessed July 01, 2024) [in Ukrainian].

10. Pankiv, N., & Ilchyshyn, O. (2023). Turystychna pryvablyvist Yavorivskoho raionu Lvivskoi oblasti Ukrainy [Tourist attractiveness of Yavoriv district. Lviv region of Ukraine]. *Grail of Science*, vol. 23, pp. 493–497. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.23.12.2022.87>. [in Ukrainian]

11. Perih T. V., Kushnir L. P., & Terletska O. V. (2023) Turystychnyi rozvytok kurortnoho selyshcha Briukhovychi poblyzu Lvova [Tourist development of the resort village of Bryukhovychi near Lviv]. *Profesor Olha Zastavetska - vchena, pedahoh, orhanizator heohrafichnoi nauky (do 70-oi richnytsi vid dnia narodzhennia vchenoi) – Professor Olga Zastavetska – scientist, teacher, organizer of geographical science (to the 70th anniversary of the scientist's birthday)*. Ternopil : TNPU im. V. Hnatiuka, pp. 272–275.

12. Fil, M., Koropetska, T. (2016). Rehionalni aspekty rozvytku turystychno-rekreatsiinoho kompleksu na Yavorivshchyni [Regional aspects of the development of the tourist and recreational complex in the Yavoriv region]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu Serii : Ekonomika – Scientific Bulletin of Uzhhorod University. Series: Economy*, vol. 1(2), pp. 59–62 [in Ukrainian].

13. Tsitsiura, Z. (2013). Sanatorii “Liubin Velykyi” – vid mynuloho do sohodennia [Sanatorium “Lyubin Velykiy” - from the past to the present]. Lviv: “Triada plus”, 156 p. [in Ukrainian]

14. Lozynskyy, R., Pantyley, V., Zubyk, A. & Smaliychuk, H. (2023). The effects of internal displacement on the host border regions (case study of the Lviv Region of Ukraine). *Europa XXI* 45, 4. URL: <https://europa21.igipz.pan.pl/article/item/13806.html> [in Ukrainian].